

در سعادت‌ده بیک پوسته‌خانه قازشوند
دانمه مخصوصه در

محل اداره:

مکتبۃ الفتن و الزمان

۱۳۲۶

دین، فلسفه، ادبیات، حقوق و علوم دنیا باحت هفته‌لیق رساله‌در

پایه زنی موقای آمار جنبه مع المذهبیه بیکل اولنور
در راج ایدیلیمین آمار اعاده اولنار

امیر

در سعادت‌ده نسخه‌سی ۵۰ پاره‌در

تیریله‌دن مقرا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی
۲۰ فروش فضلیه آندر.

در سعادت‌ده پوسته ایله کوندریلیرسه ولایات بدی اخذ اولنور.

مؤسسی: ابوالعلاء زین العابدین - ح. اشرف ادب

سنہ لکی القایلی

۳۵ ۷۰

۵۰ ۹۰

۱۰۰ ۱۰۰

در سعادت‌ده
ولایات‌ده
مالک اجنبیه‌ده

۱۱ نوموز ۳۲۴

برنجی سنه

۳۲۶ شوال ۱۷ پنجشنبه ۳۰ تیرین اول

عدد: ۱۲

سلایه قاری

طفرز جنی فصلنک ما بعدی

وکله جلت فصلنلریزه مراجعت بیورلسوون . [قادرینک وظیفسی صرف پیتیدر . بناءً علیه اوینک خارجنده چالیشمی - شئون حیاتیه سی ایجادنجه خارجده طولاشوب نصیبی آرامیه محبور اولان - ارکلک خلافنه اوله رق بیوک برفساد اجتماعی موجبدر . ایشه بوحال امور تابهند اولدینی ایچون ایک شردن اهوتی اختیار ایتمه من لازم کلیورده او سپیدن تستری قادرینه حصر ایدیورز ، باشقه شیدن دکل . یوق ، اکر اصحاب فکر و نظردن بری ظهور ایدرک ارکلک قادینلره قارشی اولان هجوملری منع ایده جلت برچاره اختراعنه موفق اولورده قبولی تکلیفنده بولنورسنه مسلمانلر قادرینی ، بوجنس رقيق صیانت ایچون او تکلیفه هر کسدن اول روی قبول کوسترنلر .

(المقطم) جریده سی دیبورکه : « هیئت اجتماعیه ده مستورینک محافظه عفت خصوصنده هیچ برضیلی تابت دکلدر . زیرا بمحمر یوقدرکه فالقسون ده مستور اولان شهر قیزینک مستور اولیان بدوى قیزندن دها ناموسی اولدینی ، کذلک بر بدوى قیزینک عرضنک بر مستورنه که عرضی قدر مصون اولمده یعنی ادعاده بولنسون . »

بز دیرزکه : بونی کیسه انکار ایمز . انجق شوراسنی ده خاطردن دور طوئامق لازم کلیدکه مستور اولیان بر بدويه ، یاخود چولده زراعته مشغول بر قادین هیجای میشتک ، تنازع بقانک هنوز الا اشاغی درجه سنه بولنیور . ذاتاً علم الروح اثبات ایدیورکه بودورده ، بوحالته بولنان برانسان کنديستن هلاکدن محافظه ایتمکدن باشقه بر شی حقنده همان ده اعمال فکر ایمز . بناءً علیه بوکبی قادرینلر مؤثرات لهو وهوسمه معروض قاله رق کنديلری منع حظوظات نفسانیه لرینه . قاپدیره جق وقتی مالک اولمقلرنندن بتون کون قوجه لریه برابر چالیشیرلر ، کیجه او لجه کوندوزکی جهاد طاقت فرانسنه یور غوتغیله دیکلنه کدن باشقه برشی دوشونه مزلر . بونک ایچوندرکه انجق حوانج ضروریه سی تأمین ایده بیله جک قدر ماله صاحب اولان بر بدويه نک ، ياخود فلاحتنک ایلک ایشی یوزینه بر اورتو اورتهرک ارکلک قارشی تستردن عبارت قالیر .

لکن (المقطم) ک « مادام که روابط اخلاق و ادب چوزولیکی زمان فضیلت عفتنه قارشی مهاجم اولان عنصر ارکلک ، او فضیلت دفاعه ایدن ایسه قادریندر ، آرتق قادرینلر که قوای عقیله لری قوای اخلاقیه لریه بر لکده تزیید ایتك ، ادر اکلری ، تجربه لری توسعی ایلک عقالاً ایجاد ایدیور . تا که قادرین موقع فضیلت و کانی نه صورته محافظه ایده بیله جکنی او کرسون . » طرزنده کی مطالعه سنه کانجه بوکا شو بولده جواب ویریز :

قادینلرک عمومی نظراعتباره آندریه کورولورکه تربیه نک بونوعی امكان داخاندہ دکلدر . بوکا انجق پک زنکن آدمک قیزلری نائل او له بیلیرلر . چونکه بویله بر تریه ، بویله بر تحصیل ایچون سنه لرجه مکتبده بولندریلر ، آغیرلقلر نجه آتون صرف ایدلک ایجاد ایدرکه او حالده تیزلرک اونده طقوزی بوطرزده کی تهدیب فلسفیدن محروم ، بناءً عایه عنصر مهاجم اولان ارکلک دسائنسن حکوم اولور . دیکن ،

قارئین کرام کوریسورلرکه بن تستری قادرینلرک عفتی نامنه طلب ایتیورم ، هم بویله برمقدله طلب ایتمکده ایستهم . زیرا او زمان فطرة احتساسات فاضله صاحبی اولان بوجنس رقيقة حقوقنه تجاوز ایتش اولورم . اوست ، قادرینلرک سویه اخلاقیه لری ارکلک کندن البته دها یوکسک ، ناموسی عمومیت اعتباریه دها پاکدر . بناءً علیه بنم تستری اختیار ایدیشم سبب اونک قادرینلری ارکلک شرندن امین براقه جق بر حصن حصین اولمسیدر .

چونکه ارکلک کونک بر نده ، یاخود هر کون کنندی پرده ناموسی خیزی هتک ایتش اولاسه لر بوندن مادة بدنلرینه بر خلل ترتب ایتمه جکنی بیله کلر بیچون کورولیورکه هر درلو حیله یه ، هر درلو وسائل ملعونه یه مراجعت ایدرک قادرینلری اغفاله مفترط بر انعامک ایله صالحیر . یورلر . ذاتاً حادثات عالمک تبعیله مرتباً ثبوته واصل اولمشدرکه قادرینلری ، جین پاک عصمتلری لکدار ایتمه یه تشویق ایدن هپ ارکلکدر . حتی (المقطم) جریده سی مستوری موآخذه ایدرکن شو حقیقت باهره یه شهادت ایدوب دیبورکه :

« هیئت اجتماعیه دن هر بینک تاریخی کوستره که درکه قادرینک فضیلت عفتنه قارشی هجوم ایدن داگا ارکلک واو مهاجه قارشی بو فضیلت مدافعه یه چالیشان داگا قادرین اولمشدر . » اویله ایسه خصمک صولتی دفع ایده جلت قدر بر صلاحت فطریه سی اولیان بوجنس نازینی شدید و متجاوز اولان ارکلک شرندن جایه ایده جلت برچاره آرامق مقتضای عدالت دکلیدر ؟ برکره زوالی قادری بو ظلوم ارکلک پنهانه تعرضه ، دسائسه معروض بر اقدقدن صوکره بالآخره کنیسی ، دائم عفتی لکدار ایتدیکشن طولایی ، مسئول طوق هیچ عدالته صیغاری ؟

ارکلک طوزاغنه دوشن بر قادرینی عدم عفتنه طولایی موآخذه یه قالیشمق بزه نصل لایق او له بیلیرکه بومخلو قات دسائس شیطانیه سندن بیوه رنده کی ارسلانلر ، اینلرندہ کی سیلانلر ، طاغ پیه سندہ کی قارتللر بیله قور توله میور !

هم جانم قادریندن نه بکلایورلر ؟ شهوات نفسانیه سنه مقاومت خصوصنده عادتاً بر مالک اولمسنی می استیورلر ؟ یو قسه هوا وهوسمه قارشی عدم تایله اونک جهادات صننه می چکمنی آزو ایدیورلر ؟ یابونلر او زوالینک حقنده الا شدید بر ظلم ، الا آغیر بر اسارت دکله نه در ؟

دیبورلرکه : بیچون ارکلک مستور اولمسنی ایسته میور سک ده بوجبوریتی قادرینلره حصر ایدیور سک ؟ قادرینلری تستره اجبار او نلر حقوقی غصب ایتمک دکلیدر ؟

دیرم که : ارکلکی قادرینلر ایرمایه چاره اولمده یکی [چکن

ایشته تربیه نک اخلاق انسانیه بی تعديل خصوصنده حدود مادیه مقامنه کچه بیله جکی طوغری برادعا او له یدی او کا استناد ایدن بتون بو کجی نظر یه لرک عند التحقیق صحتی لازم کلایدی . بکا کلنجه دیرم که : ائم حاضره دن بینی کوس-تریکز که تربیه سی شوقانی یورکلی ارککی تمايلات بهیمه سنه تبعیت دن ، هطاب حیوانیه سی کال هاکله استحصاله چالیشندن آلیقویه بیلش اولسون ؟ ایشته تایخ المزده ، ملل واقوام کوزیزک اوکنده طوریبور . بونلرک کافه سی بر دلیل ناطق ، بر راهد صادقدار که هیچ بر زمان تربیه ارککی فضائجه صالح مقدمن ، منهیانه جرأتن آلیقویه ماماش ، فضائل رذائله ترجیح ایمسی ایچون اونک طاش کبی اولان قلبی یومشاده مامشد . اکر بزده خیالاته قایلانلردن او له یدق ساده جه تربیه یه باشقه لرینک عطف ایتد کلرندن زیاده اهمیت و تأثیر استناد ایدرک . لکن بزسویزک سموع ، آزادیغمز ، ایستدیکمز شیئک مکناتدن اولسی آزو ایتدیکمز ایچون تجارب حیاتیه داره سی بر پار ماق مقداری تجاوز ایله مه مک عن منده بز .

شیدی سرمه تمايلات طبیعیه سی حدود دن ، مواهب فطریه سی قیود دن وارسته اولان انسانک حالی درجه مطلوبه تهذیب ایچون یالکن جه تربیه نک کاف او له ما یه جغته محسوسات دن بر مثال ایراد ایده لم : ممالک مدنیه ده بولنان برآدم زمان طفو لیتند ، او نده ، شب ایند ، مکتبه ، سن کاله کلنجه بولندیفی محیط ده جریانه ، رساله لر ، خطبه لر ، وعظله مسکرات استعمال دن نهی اولونیور . کشوه انهماک بلاسیله بک فجیع صور تارده قربان اولوب کیدنلری کوزیله کوریور . بر طرف دن کنديسنک ده بو یوز دن فقر و سفاله ، خسته لاغه طوت مدیفی حس ایدیور . اسپرتو نک تأثیر یه خراب اولان اعضای بشرک انتظاری تدھیش ایده جه صور تاره آلنار رسملری او کا کوس تریلیور ده او آدم بونله رغماً ینه عشرتہ منهمک او لیور ، بو او غور ده حیاتی فدا ایدیور ، سر خوشلقده کوندن کونه ایلری کیدیور . هایدی باقلم ، سو پلیکز ، تربیه نه تأثیر حاصل ایتدی . هافی اثر تهذیب ؟

شیدی شو مثال هر نظرک احاطه ایده بیله جکی طرز ده ، محسوس بر صور تاره کوس ترمیوری که بو عنصر مهاجم [ارکاک] نه قدر علو متزلته و اصل اولور سه اولسون ، تربیه برمادی صنایع ایله بر لشند بجه او نی فنالقلره مقارن دن ، رذائل اعمال پشنده قوشیدن آلیقویه مایه جقدر ؛ اعتداله حاکم او له ما یه جقدر .

با خصوص بو عنصر مهاجم ، ترکیب بدنیسنده اسپرتو یه انهماکنی احباب ایدن مادی بر سائق بو تقدیفی حالته ، عشرتہ بوقدر ابتلا کوس ترسه ، یا اونک شهوات بهیمه سی پشنده کی حرص و تهالک نه درجه لره وارمه لازم کلایر که بو کا فارشی کنیدن مادی و شدید الشکیه برده سائق بولونیور ؟

ایشته شیدی آکلاشیدی که مسلماً لرک قادینلرینی مستور طوتلری نه او نله اسپر نظر یه با قدفلر دن ، نه قدر لرینی محرک کور دکلر دن ، نه ده عدم امنیت لر دن اولمایه رق بالکمس اونلرک وقار و عنزتی محافظه ایتمک کنديلرینی و عنصر مهـ اجهه فارشی مدافعته ایله مک ایچون دن . او عنصر

المقطمک بوسوی اوزرینه عمومی بر قاعدة اجتماعیه بنا ایتمک صحیح او له ما یه حق .

رونکله برابر ابتدال طرفدارانک [مستوریت علیه نه بولنلرک] تو صیه ایتمکده اولدقلری بومعنوی تستر قادین ایچون مادی او لان او رقیق ردادن تحمل او لنز در جه لرده آغیرد . باقیکز ارککلرک قادینلری یوکله مک ایستدکلری وظائف نه قدر مالا یطاقت ! هم قادینک عنصر قوی او لان ارکک هدف تهاجی او له یغی اعتراف ایدیور لر ؛ هم ده او مهاجی حدیجی تجاوز دن آلیقویه حق برمانع مادی ایله ، بر ردا ایله تستر ایتمه مسی ایشته یور لر ؛ او ردانک صرف اخلاقی و معنوی اولسی ، یعنی فیلسوفلری بودنیای فانی یه محبت دن ، حظوظات نفسانیه یه تمايلن منع ایتمکده او لان جباب جنسن دن اولسیف الزام ایدیور لر ؛ دها طوغری سی قادینلر ، ولوهر طرف دن کوس تریلان مهاجانه هدف او لسنه لرده ؛ ینه حسیات بشریه لرن دن هیچ بینه اطاعت ایتسون لر ، هلاک او لسون لر دیسیور لر !

ای اما ، نه ایچون قادینه مادی او لان اور تو سی ویره رک هم او نی هم ارککی بوجاهده هول انکیز دن قور تار میور لر ؛ نه دن بو حیات سارت آلد کارزار نه شو ظالم ارککله جنکاشه بیلسی ایچون او بیچاره یه لازم او لان وقتی چوغالتمق طرفه یا ما شیور لر ؟ شیدی بری چیقوب دیه جکدر که : ایشی پلک ایلری یه واردیریور سک : مدافعته کده شدتی بر افراطه دوشیور سک . سوز لرگن ارکک هدفی آلدان دن ، فساده سوق ایتمکدن باشقه هیچ بر ایشی ، بر دوش و وجه سی یو قش کبی بر معنی چیقیور . حال بو که تربیه انسان اوزر نه خارق العاده آثار کوس تر ، مدیت ایسه آدمه علو همت ، شرافت نفس بل اسی کیدیر ر ... دیرم که : بونلر اویله بر طاقم سوز لر در که داعماً ایشیدیز ده کوئه ارضک هیچ بر طرف ده مدلولی کوره میز . اکر انسانلری اعتدالی آشکدن ، باشقه سنک حقوقه تعذیدن منع خصوصنده تربیه و تهذیب مواعظ مادیه مقامنه قائم او له بیله جکی طوغری بر نخین او له یدی اوزمان بر آلای مسالک مفرطه احبابنک مرد ایتمکده اولدقلری نظر یه لرک کاملاً صحتی لازم کلید ایدی .

زیرا بونلر دیسیور که : « شومیدانه طوران قانون ایله او نی تقdis ایتمکده ، سختم طایقده او لان قانویلر ، مقدورات بشراوزر نه اجرای نفوذ ایله مکده بولنان بو حاکیت انسانیتی ترقیات مادیه و معنویه سندن آلیقویان بر طاقم مواعدهن باشقه برشی دکلدر . لکن بویله اولماسه ده انسان کندي مواهب فطریه سنک سوق و تأثیر یه بر ایله حق او لسه اوزمان احتساسات فاضله سی هم کند یا لکندن ، هم ده کائناته کی مؤثرات طبیعیه نک تأثیر یه فیض و دعا بولور ، اکذلک حدود اعتدال دن خارج او لان هو سانی د . عین مؤثرات سایه سندن کاملاً خو او لور ... داخل هـ الکده دعائی عدل و مساواتی تشید المدیکی ، حدود حق و انصافی آشمق ایشته ینلری بو تشید آلیقویه ظن او لان بوقوانیں موضـ و عهـ نک ایسه مجرملرک ، جانلرک عددی ارتیمقدن ، انسانلر آـ سندن علاظت ، خشونت نشر ایتمکده باشقه رفائله سی کور وله میو . »

نه او له جنی پک او قدر بلی اولیور، آز بر مدت صکره، دیکر بر حاله، بشقه بر دوره یه انتقال ایدر. یاواش یاواش، مادرینی، پدرینی، خواهی، برادرینی، سربیسی ودها صوکره دانما یا کنده بولنانلری، صدالری، ایشتديکنی طانجه، معنیدار نظره لری، اطفاقدار خنده لری تر جان حسیات و جدای اولمه باشلار. احسانی ایله، ایاغیله، کوزله، قشیله آکلا تنه چالیشیر. آج ایسه کرمه نما، طوبونجه خنده فزا اولور. آغلا رکن طانیدینی و خوشلاندینی بر کیسه نک آغوشته آتیایرسه سکونت بولور. منفعت و مضری تقدیر ایده هنر. اکنیر، کولر، کولدیرر. نهیه کولدیکنی بیلز. اوینار، اوینادیر. نه ایله اوینادینی تقدیر ایتزر. حسن و قبھی، حق و باطلی، صحیح و سقیمی تیز و تفرق ایلز. بر مدت ده بوجال ایله دمکدار اولور. بوجالده ده قالماز. بونی دیکر بر حالت تعقیب ایدر. بر قدمه دها ترفع ایلر. بودوره ده ایشتديکنی بیلر. بیلدیکنی ایستر. سوز سویانز. سویلبلان سوزی آکلاه. حسیاندیه بیوک بر فعالیت مشهود اولور. کیتکه، قوی تزاید، حسن تمیز و تفرقی ده کمال مرعنه آن با آن تشدید ایدر. ایشیک، کورمک، سویلهه، سومک، سویلک نه دیک اولدینی اکلامه، غله برابر اوصاف و جدانیله اوصاف واشیانک کوزل و چرکنی درک و تین ایلر. حتی هانکیلرینک تقییده، هانکیلرینک تبعیده شایان اولدینی دوشونه جک، اکلامه بیله جک بر قوه عقلیه و فکریه به مالک اولور. بر مدت صوکر استفاده ذاتیه و منافع شخصیه نک نه دیک اولدینی بالذات اکلامه باشلار. دها بر مدت پچر، حسیانی با شقه لشیر، دفع مضرت، جلب منفعت، تأمین معيشت، اکتساب شرف و حیثیت، ترقی قدر و متزلت ایچون سی وغیره بدل مقدراته کندیستنده بر احتیاج مهد، بر آرزوی فطری مضم حس ایدر؛ بالآخره یا تحصیل علوم و فنون ایله اشغال، باشلایه رق ذات و صفاتی تزین ایله. منفعت مادیه و معنویه سی، تطهین و یاخود شاهراه صنعت و تجارتی، طریق فراغت و حراثی تعقیب ایله صوب مقصوده واصل اوله رق احتیاجات، حیاتیه و بشریه سی تاءین و تهونه چالیشیر. شاهد مطلوبی قارشوستنده مهبل کورور. بر طرفدن عائله تشکیل ایدر. اولاد پیشیدیرر، چیعت بشریه به مجبور و مدبون اولدینی دینی ادا، خدمتی ایضا ایدر. بر کون کلیر، سریع الزوال اولان حیات دنیویه مانع حد کمال اوله رق رجوع ایدر و تعبیر دیکره مسافر خانه عالمی ترک ایله چیقار، کیدر، عالم بقاوی کندیستنده قرار کاه اتخاذ ایلر. دنیاده ایشلیدیکنی آخر تنه کورر. دنیانک هنر عده آخرت او له دینی - دنیاده اکلامامش ایسه آخر تنه - اکلاه. بوراده نه اکدیسه اوراده آئی طوپلار. اعمال و نیات دنیویه می خیر ایسه مکافات، عکسی حالتده بخازات کورر. بواحوال، تکامله اولاد و احفادنده عینیله جاری اولور. ببرندن موقعه آیریلانلرینه بوایش یرلر. آنرده صره سیله کلیر، پچر، دنیا کیسه یه قالماز. دنیاده ده کمه قالماز. کلن بر مقدار طورر. اکنیر، کیدر، حیات دنیا قره بکزه. بر دفعه قرک محققه، هلالله، کله، زوالنه، تناقصنده والخاصل متعاقب صفحاتنه عطف لحاظه وقت ایدلم اول شهرده کوچوك، غایت کوچوك بر هلال اوله رق

مهاجه قارشی که علی الدوام قادینی اتفاق ایله. محوایله او غر اش دیغنه، بریکی زواللیک ده قهرمانجه سنه مدافعت نفس ایمکده اولدیغنه تاریخ شهادت ایدیور.

قادینلر یعزک تستر ایله ملری ده کندیملرینک محقر بتلرینه، عصمت و ادب لرینه اعتقاد ایسلدیکنیه دلالت ایمز، بلکه محفوظ الجاذب بر حصن منبع عفت اولدقلرینه، او زرلرینه هجوم ایله او غر اهان ارککی هر وجهله نومید ایمک ایچون هم اخلاقلریله، هم ده دوش عصتلرنده کی رداریله یعنی بری مادی، دیکری معنوی ایکی قوتی سلاح ایله مدافعت نفس ایمکده بولندقلرینه علامتدر.

آرتق بوندن صوکره بیلام ارکک قاریسنه مستورتی ترک ایله مسی توصیه ایدرمی؟ یاخود قادین کند یلکنندن اور دایی قالدیروب آنمجه جهته کیدرمی؟

بوکون غربده بعش اوفکار، فرطه احتجاب حکومتی قوانینی بشربتک ادوار ابتدایه ده کی جهاتی، اذعانسرانی بقا یاسندن عد ایدرک چرکین کوردکاری کی مستورتی ده اسکی آثار و حشتند بربقیه طرزنده تلقی ایدیورلرده کریه کور و بورلر. فقط بزم مقتضاسنه توفیق حرکت ایله همک عن منده بولندیغنز قواعد اجتماعیه بی اویله بر قسم خلق اسخسان و یا استهجانه تعليق ایده جک دکلز. زیرا اقوام آرمنده اوله لری وارکه دیشلرده کی پیاضنی ابی کورمیورلرده سیاهه بوبایورلر، کذک بتون وجودی دوکه بله لکه بورلرده بونی اک کوزل بر طرز تزین عد ایدیورلردا لکن اعمال انسانیه بی تمیز خصوصنده اک برنجی حکم، عقل ایله طبیعت طرفدن و بیلان حکم اولدینی ایچون بزده احوالیه مزی داعماً بوایکی حکیمک [عقل و طبیعت] نظر فارقنه عرض ایتمی بز. احوال انسانیه ایسه اولجده سویلیدیکمنز وجهله — اویله بردار الفنون هالی درکه انسان فطرتنه توافق ایده جک، ایچیه جک شیلرک کافه سی اوراده اوکره نیزه اکر ناسک بر قشمی تستری بکنیه رک بر نوع اسارت عد ایدیورلرده، تستر طرفدارنی ده ابتدال و نزی نیستهجن کوریورلر، اوکا دها شدید بر اسارت نظریله باقیورلر. بزه کلیجیه: مادام که مستورتک عفت نفسه، و قار نفسه علامت اولدینی، سعادت و استقلال نسوانک یکانه ضامنی بولندیغنى نظریغزه تحقق ایشدر، شیدی بونک قادینلرک کسب کمال ایله ملرینه مانع اولوب اولمادیغنى تدقیق ایمه من لازم کلیور.

من همی: محمد عاکف

انسانک ماهیتی و وظائف شرعیه و اجتماعیه سی

علوم درکه انسان دینیلان خلوق چیره دستی "بزدان، حیوانات سائره دن مایه الامتیازی اولان کافه کالات و آدابن مجرد و خالی، قوه میزه و مدرکه دن بیله غاری بر طفل صغير، بر جسم ذی روح اولدینی حالده قدم نهاده عالم شهود اولیور. هیچ بر شی بیلیور. کیسه یی طانیمیور. هر شیئه مستعد، هر شیئی قبوله صالح بر حالده کور پیلیور.